

Pr Karmen Joller
Sotsiaalminister

juuni 2026.a.

ARUPÄRIMINE

Eesti laste vaimse ja füüsilise tervise süvenev kriis

Lugupeetud sotsiaalminister

ÜRO Lastefondi UNICEFi värske raport näitab, et Eesti laste heaolu on Euroopa Liidu riikidest kõige kehvem ning 36 OECD ja EL-i riigi võrdluses alles 30. kohal. Eriti tõsine on olukord laste ja noorte vaimse tervise valdkonnas, kus Eesti paikneb Euroopa viimaste seas. Raporti kohaselt on Eestis noorte suitsiidide määr üks kõrgemaid maailmas ning Euroopa riikidest ületab Eesti näitajaid vaid Uus-Meremaa. Samuti toob raport esile laste ülekaalulisuse kiire kasvu ja laste õnnetusjuhtumitest tingitud kõrge suremuse.

Probleemi tõsidust kinnitavad ka Eesti enda uuringud. Sotsiaalministeeriumi tänavu avaldatud laste vaimse tervise uuring näitas, et depressiooni, ärevuse, enesevigastamise ja tähelepanuhäirete sümptomid sagenevad vanuse kasvades ning on eriti levinud tüdrukute seas. Ekspertide hinnangul mõjutavad laste heaolu lisaks tervishoiusüsteemile otseselt ka koolikeskkond, sotsiaalmeedia, peresuhted ja kogukondlik turvatunne.

Samal ajal on Eestis kasvanud abivajavate laste arv ning laste vaimse tervise teenuste kättesaadavuse probleemidest on rääkinud nii eksperdid kui kohalikud omavalitsused. Avalikkuses on korduvalt tähelepanu juhitud sellele, et lastepsühhiaatrite, koolipsühholoogide ja tugispetsialistide puudus tähendab paljudele lastele abi hilinemist või selle täielikku puudumist.

Lisaks juhib UNICEF tähelepanu sellele, et Eesti laste ülekaalulisus on märkimisväärselt kõrgem kui mitmes Lääne-Euroopa riigis ning trend liigub halvenemise suunas. Raporti järgi on laste ülekaal seotud nii vaimse tervise probleemide kui ka perede ajapuuduse, vähese liikumise ja ebatervisliku toitumisega. Võimalike lahendustena nimetatakse tervislikumat koolitoitu, linnaruumi rohealade suurendamist ning suhkrustatud jookide maksustamist.

Eeltoodust tulenevalt palume teil vastavalt Riigikogu töö- ja kodukorra seaduse § 139 vastata järgmistele küsimustele:

1. Milliseid konkreetseid meetmeid on sotsiaalministeerium viimase kolme aasta jooksul rakendanud laste ja noorte vaimse tervise parandamiseks ning suitsiidide vähendamiseks?
2. Kas sotsiaalministeerium peab vajalikuks suurendada lastepsühhiaatrite, kliiniliste psühholoogide ja koolipsühholoogide kättesaadavust ning millised on selleks kavandatud tegevused?

Arupärimine

"4." 06. 2026 Nr. 1028

3. Milline on laste vaimse tervise teenuste järjekordade hetkeseis ning kui palju lapsi jääb abi puudumise tõttu õigeaegselt toetuseta?
4. Milliseid samme plaanib valitsus teha laste ülekaalulisuse vähendamiseks, sealhulgas tervisliku koolitoidu ja liikumisvõimaluste parandamiseks?

Lugupidamisega

Vadim Belobravtsev
Lauri Laats
Aleksis Jergova
Pete Ernt